

Sturen op participatie en de rol van de raad onder de Omgevingswet

Raad op zaterdag, 11 november 2023, Sarah Ros en Nienke van Renssen

Nienke van Renssen

Sarah Ros

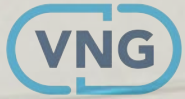

Inhoud presentatie

1. Bevoegdheden van de gemeenteraad
2. Buitenplanse omgevingsplanactiviteit
3. Bindend adviesrecht
4. Uitgebreide procedure college
5. Verplichte participatie Omgevingswet
6. Participatieverordening
7. Sturen op participatie bij de omgevingsvergunning

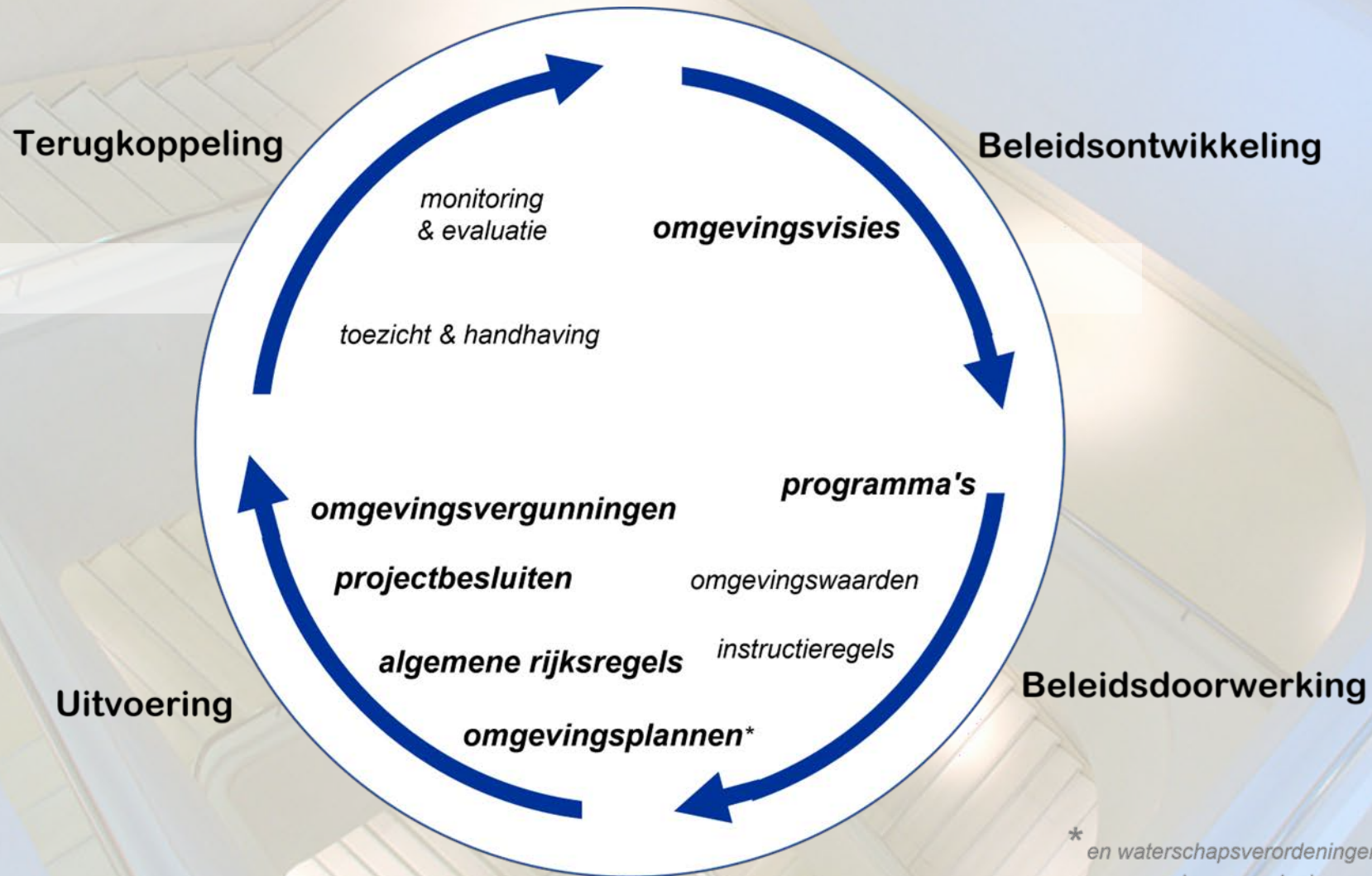
Voorbeelden van gevallen voor bindend adviesrecht en verplichte participatie

1. Bevoegdheden raad

- Omgevingsvisie
- Omgevingsplan
- Beleid opstellen over fysieke leefomgeving
- Aanwijzen gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit
- Inpassing **buitenplanse omgevingsplanactiviteit** (binnen 5 jaar) in omgevingsplan
- Monitoring van programma's en omgevingswaarden
- **Adviesrecht** van toepassing verklaren bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten
- De bevoegdheid om aan te geven bij welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten **participatie verplicht** is

1. Bevoegdheden raad

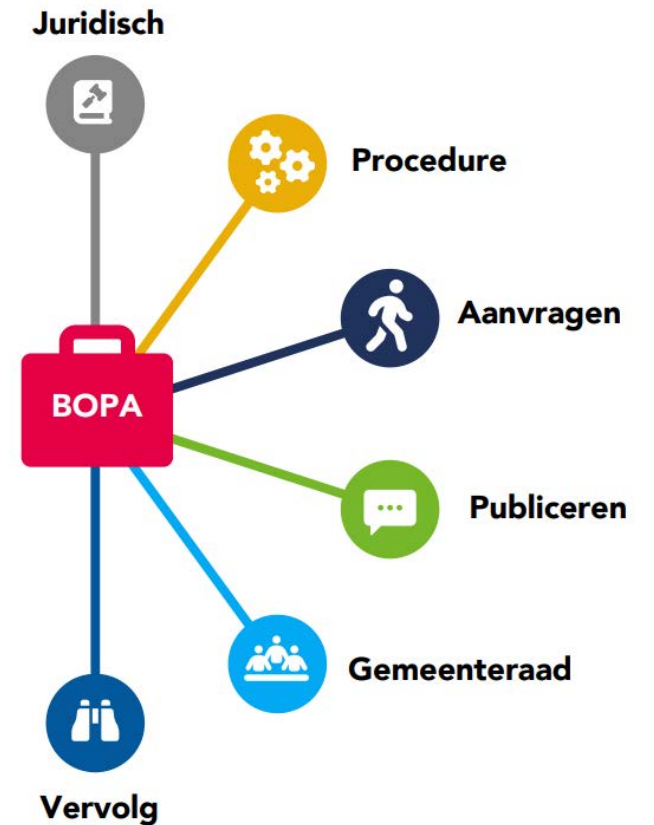
* en waterschapsverordeningen
en omgevingsverordeningen

Omgevingsplanactiviteit:

omgevingsplan stelt vergunning verplicht voor ruimtelijke ordening en planologie, maar ook voor milieu, erfgoed, verordeningen (zoals uitweg) etc.

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

- voor initiatieven die in strijd zijn met regels omgevingsplan
 - bij aanvraag via loket door initiatiefnemer
 - bevoegd gezag: college van B & W
- (bijlage bij artikel 1.1. Omgevingswet)

2. Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

- Na vijf jaar moet de buitenplanse omgevingsplanactiviteit in het omgevingsplan zijn opgenomen.
- Van geen enkele andere verordening kan het college altijd op aanvraag van alle onderdelen afwijken.

- Het raadsbesluit “aanwijzingslijst gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen nodig is” vervalt. **Regelt u niets**, dan hoeft B&W niet naar de raad voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan.
- De raad kan **vooraf** gevallen of **categorieën van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten** aanwijzen voor een bindend adviesrecht.
- Bij een negatief advies, mag het college de omgevingsvergunning niet verlenen. De raad moet dit advies **wel motiveren**.
- De gevallen **met adviesrecht van de raad** verlopen via de ‘advies procedure’ van artikel 16.15a. Voor al deze adviesgevallen bepaalt artikel 16.64 Ow dat de **reguliere procedure** (max te verlengen met 6 weken) van toepassing is.

Gevallen voor bindend advies

Windmolenpark

3 huizen in het buitengebied

Omgevings-
visie

Stelling 1:

“Het is goed dat met het bindend adviesrecht de raad een stem heeft bij het verlenen van uitzonderingen door het college”

Voorbeelden van omgevingsplanactiviteiten, waarbij de gemeenteraad gebruik wil maken van zijn adviesbevoegdheid, kunnen zijn:

- het bouwen van meer dan [20] woningen binnen de bebouwde en meer dan [5] woningen buiten de bebouwde kom;
- het vergroten van als zodanig bestemde (bedrijfs)woningen tot [600] m³;
- een antenne-installatie hoger dan [50] m;
- het gebruiken van een recreatiewoning voor permanente bewoning;
- het uitbreiden met maximaal [20] % van de oppervlakte van sportvelden, recreatieterreinen en begraafplaatsen en de daarop aanwezige bebouwing mits de omvang van de bebouwing na de uitbreiding in overeenstemming is met de aard en de capaciteit van de terreinen;
- het uitbreiden van bestaande niet-agrarische bedrijven met [15] %;
- projecten ten behoeve van extensieve recreatie, inclusief de daarbij behorende voorzieningen (zoals paden, ontsluiting en groen);
- het realiseren van windmolenparken en weiden met zonnepanelen;
- het uitbreiden of oprichten van bebouwing in en nabij natuurgebieden [x], [y] en [z] of van een bepaald omvang/inhoud;
- indien de activiteit niet past binnen de doelen van het omgevingsplan, of niet past bij doel [x] of niet valt binnen oogmerk [y, zoals het tegengaan van klimaatverandering];
- indien de activiteit niet past binnen de (overige) door de gemeenteraad gestelde kaders [zoals bijvoorbeeld welstandsnota, hoogbouwbeleid, mobiliteitsplan etc.];
- indien de activiteit in strijd is met regel [x] van het omgevingsplan;

(alle genoemde aantallen/voorbeelden dienen ter illustratie; per gemeente en per gebied kan dit uiteraard verschillend zijn, vandaar dat deze aantallen tussen [vierkante haken] staan)

4. Uitgebreide procedure (26 weken) college

- De reguliere procedure (8 weken) is het uitgangspunt voor aanvragen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
- Voor het van toepassing verklaren van de uitgebreide procedure geldt dat daartoe wel moet zijn voldoen aan 16.65, lid 4, sub
 - a) **aanzienlijke gevolgen** voor de leefomgeving en
 - b) dat naar verwachting **verschillende belanghebbenden** daartegen bedenkingen zullen hebben.
- Dit is alleen **per besluit te** bepalen.

4. Beleidsregels uitgebreide procedure

- Het bevoegd gezag mag **niet van tevoren** beslissen op welke gevallen afdeling 3.4 Awb van toepassing wordt verklaard.
- Het bevoegd gezag kan wel beleidsregels opstellen over hoe de wettelijke criteria van artikel 16.65 lid 4, onder a en b, Omgevingswet **zullen worden uitgelegd en toegepast**. Wanneer er sprake is van ‘aanzienlijke gevolgen’.
- Als deze gedragslijn van tevoren is bepaald, moet ook nog per geval beslist worden en **gemotiveerd** moet waarom afdeling 3.4 Awb van toepassing wordt verklaard. En de aanvrager moet hierover nog gehoord worden.

Wanneer aanzienlijke gevolgen?

5. Verplichte participatie

- **Kennisgeving van het voornemen om een omgevingsplan vast te stellen (BG)**
- **Motiveringsplicht bij het besluit (BG)**
- **Aanvraagvereiste bij het indienen van een aanvraag om een omgevingsvergunning (Aanvrager)**

5. Participatiebeleid (zelfbindend)

- De motie Nooren c.s.: decentrale overheden zullen moeten aangeven in hun **motiveringsplicht** op welke wijze invulling is gegeven aan het **toepasselijke decentrale participatiebeleid**. Dit geldt niet voor het projectbesluit, rijksbesluiten en de *omgevingsvergunning*.
- Het participatiebeleid moet **liefst voor inwerkingtreding door de gemeenteraad** worden vastgesteld.

6. Participatieverordening

- De **Wet versterking participatie op decentraal niveau** ligt klaar.
- De inspraakverordening in de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet zal worden omgezet naar een '**participatieverordening**'.
- Deze verordeningen richten zich dan niet alleen op de voorbereiding, maar ook op de uitvoering en evaluatie van het beleid (**op alle beleidsterreinen**), dit is breder dan de fysieke leefomgeving.
- De **participatieverordening stelt regels over de betrokkenheid van inwoners** en andere belanghebbenden, maar **niet hoe** dat moet gebeuren.

7. Sturen op participatie bij de omgevingsvergunning

- Aangeven **OF** burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken.
- Indien ja, verstrekt de aanvrager **gegevens over HOE** zij zijn betrokken en **WAT de resultaten** daarvan zijn.
- **Participatie is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer**, niet aan participatie doen is geen weigeringsgrond.
- De aanvraagvereiste **is uitputtend geregeld**, er kunnen geen extra eisen aan worden gesteld.
- Het bevoegd gezag bepaalt of de participatie **voldoende is**.

7. Bij onvoldoende participatie

- Het college van B&W kan, op basis van de verstrekte gegevens bij de aanvraag, bezien of er nog **aanvullend contact met derde partijen** nodig is.
- Artikel 4.8 Awb bevat de mogelijkheid voor een bestuursorgaan om **een zienswijze te vragen aan derden** die naar verwachting bedenkingen zullen hebben tegen het voorgenomen besluit. Ook bij de reguliere procedure (evt. met verlengen beslistermijn).

7. Raadsbesluit verplichte participatie

- De gemeenteraad kan “**gevallen van**” **buitenplanse omgevingsplanactiviteiten** aanwijzen waarbij participatie verplicht is.
- Voor die gevallen waarin de **participatie is verplicht**, moet de aanvrager aantonen dat hij aan participatie heeft gedaan middels het aanleveren van gegevens.
- **Niet aan participatie doen**, is dan een grond voor het buiten behandeling laten van de aanvraag maar geen weigeringsgrond.

7. Beleidsregels verplichte participatie

- Het bevoegd gezag kan beleidsregels opstellen over **de eigen bevoegdheden** op grond van de Omgevingswet.
- Het **college van B&W** is het bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraagvereisten bij de omgevingsvergunning.
- Bij beleidsregels over verplichte participatie gaat het **niet over een inhoudelijke beoordeling** van de aanvraag.
- De gemeenteraad kan beleidsregels stellen over de gevallen waarin zij een bindend advies geeft over de buitenplanse aanvraag, maar alleen over de wijze **waarop de raad zal adviseren**.

Stelling 2:

“De gemeenteraad moet de beoordeling van de uitvoering van de participatie bij omgevingsvergunningen aan het college overlaten.”

7. De raad en verplichte participatie

- Raad kan alleen beleid(sregels) opstellen over **eigen bevoegdheid** voor participatie: bij **bindend adviesrecht**
- Onvoldoende **draagvlak** is geen motivering in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Voorbeelden van omgevingsplanactiviteiten, waarbij de gemeenteraad participatie verplicht wil stellen, kunnen zijn:

- een activiteit die niet past binnen de doelen van de omgevingsvisie;
- een activiteit die niet past binnen de uitgangspunten van een programma (als bedoeld in artikel 3.4 van de Omgevingswet);
- het bouwen van meer dan één woning;
- het bouwen van een hoofdgebouw, niet zijnde een woning met een oppervlakte van meer dan [x] m²;
- een bijbehorend bouwwerk 1 of uitbreiding daarvan gelegen buiten de bebouwde kom en hoger is dan [x] m;
- een gebouw ten behoeve van infrastructurele of openbare voorziening in openbaar gebied en hoger is dan [x] m of waarvan de oppervlakte meer is dan [x] m²;
- een bouwwerk, geen gebouw zijnde, of een gedeelte van een dergelijk bouwwerk en hoger is dan [x] m of waarvan de oppervlakte meer is dan [x] m²;
- een antenne-installatie indien niet passend binnen het antennebeleid van de gemeente [x];
- het gebruiken van gronden en/of bouwwerken, voor een periode van meer dan 10 jaar, voor zover gelegen buiten de bebouwde kom;
- voorzieningen voor de grootschalige opwek van duurzame energie, zoals windturbines en zonnevelden.

(alle genoemde aantallen/voorbeelden dienen ter illustratie; per gemeente en per gebied kan dit uiteraard verschillend zijn, vandaar dat deze tussen [vierkante haken] staan)

The background of the slide is a high-angle, aerial photograph of a wind farm. The wind turbines are visible as a grid of thin, dark lines extending across a vast, undulating sea of white and light blue clouds. Sunlight filters through the clouds, creating a dramatic, hazy atmosphere with rays of light and a warm, golden glow. The overall scene is expansive and serene.

Vragen?